

Громадська організація «Підтримай дитину».
ФОП Полторацька М.А.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
«ФОП Полторацька М. А»

 М.А. Полторацька

ПРОГРАМА
курсу підвищення кваліфікації для вихователів закладів
дошкільної освіти «Організація освітнього процесу в закладах
дошкільної освіти при роботі з дітьми, які пережили психотравмуючі
події»

Київ - 2022

Найменування програми:

Програма підвищення кваліфікації працівників ЗДО «Організація освітнього процесу в закладах дошкільної освіти при роботі з дітьми, які пережили психотравмуючі події».

Розробники програми:

- Владислава Курінна, психолог, казкотерапевт, молодший науковий співробітник відділу освіти дітей з порушеннями зору Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України, волонтерка проекту «Підтримай дитину»;
- Катерина Довгопола, кандидат психологічних наук, дитячий психолог, старший науковий співробітник Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України, волонтерка проекту «Підтримай дитину»;
- Тетяна Костенко, кандидат психологічних наук, старший дослідник, завідувачка відділу освіти дітей з порушеннями зору Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України, дитячий психотерапевт, волонтерка проекту «Підтримай дитину»;
- Ольга Набоченко, кандидат педагогічних наук, експерт з питань інклюзивного навчання та психологічної підтримки, державний експерт Міністерства освіти і науки України (2018-2022 роки), вчитель вищої категорії - методист, автор методик, підручників та програми, розробник нормативно-правових актів в сфері освіти, волонтерка проекту «Підтримай дитину».

Мета програми:

Метою підвищення кваліфікації педагогічних працівників є формування компетентностей щодо роботи з дітьми дошкільного віку, які пережили психотравмуючі події.

Під час опанування програми буде забезпечено підвищення методичного та практичного рівнів професійної компетентності вихователів закладів дошкільної освіти щодо реалізації завдань Базового компоненту дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) відповідно до основних напрямів державної політики в галузі освіти, запитів громадянського суспільства, установ і закладів освіти, освітніх потреб споживачів освітніх послуг, забезпечено опанування компетентностей з психоемоційної підтримки дітей.

Напрями підвищення кваліфікації:

- формування компетентностей щодо роботи з дітьми дошкільного віку, які пережили психотравмуючі події, що включає теоретичні та практичні аспекти організації забезпечення освітнього процесу;
- формування компетентностей щодо психоемоційної підтримки вихованців закладів дошкільної освіти, забезпечення підтримки в освітньому процесі;

- інформування про психолого-фізіологічні особливості дітей дошкільного віку (у тому числі з особливими освітніми потребами), у тому числі пов'язані з пережитими психотравмуючими подіями;
- розвиток професійних компетентностей вихователя (володіння теоретичним матеріалом, новітніми технологіями, досконале засвоєння термінології та категорій педагогіки, дидактики, психології, володіння культурою мовлення та ін.);
- формування наукової світоглядної позиції слухачів, відповідно до теоретичних і практичних завдань сучасної дошкільної освіти;
- розвиток власних здібностей та наукового мислення слухачів щодо педагогічних технологій компетентнісно зорієнтованої освіти;
- вдосконалення педагогічної майстерності та реалізації творчого потенціалу особистості вихователя ЗДО;
- створення умов для набуття слухачами досвіду творчого підходу до забезпечення освітнього процесу в сучасних умовах, створення безпечного інклюзивного освітнього простору в закладах дошкільної освіти;
- розвиток здатності слухачів самостійно удосконалювати свій фаховий рівень.

Цільова аудиторія: педагогічні працівники закладів освіти, що забезпечують здобуття дошкільної освіти дітям відповідного віку; педагогічні працівники: науково-педагогічні працівники, фахівці Центрів професійного розвитку, методисти відділів дошкільної освіти обласних/міських інститутів післядипломної освіти.

Обсяг програми: 15 годин (0,5 кредити) Європейської кредитної трансферно – накопичувальної системи (ЄКТС).

Форми реалізації підвищення кваліфікації: дистанційна (платформа ZOOM).

Вид підвищення кваліфікації: навчання за програмою підвищення кваліфікації.

Строки виконання програми: відповідно до плану-графіку, складеного на основі поданих заявок.

Вартість курсів: вартість курсів встановлюється відповідно до затвердженої калькуляції, яка оприлюднюється на сайті.

Графік освітнього процесу: курси проводяться упродовж календарного року із січня по грудень місяць включно.

Зміст програми:

Навчальні плани сформовано за модульною структурою. Зміст підвищення кваліфікації (навчальний матеріал) розбивається на навчальні модулі, як логічно завершені одиниці навчальної інформації.

Тема	Години	Зміст
Модуль 1 (4 годин)		
Психологічна травма та її ознаки у дітей дошкільного віку		
Поняття та зміст психологічної травми	2 години	Визначення поняття та суті психологічної травми, її причин та ознак, впливу на дітей дошкільного віку. Види та ознаки психологічної травми, її наслідки.
Особливості прояву психологічної травми в дітей дошкільного віку	1 година	Ознаки психологічної травми в дітей дошкільного віку, прояви в колективі, шляхи реагування педагогічних працівників
Практична робота	1 години	Розбір практичних кейсів відповідно до теми модулю
Модуль 2 (9 годин)		
Особливості організації освітнього процесу з дітьми дошкільного віку, які пережили психотравмуючі події		
Зміст, форми та методи підтримки дітей дошкільного віку	3 години	Зміст, форми та методи підтримки дітей в освітньому процесі, забезпечення організації освітнього процесу в нових умовах з урахуванням потреб дітей, які пережили психотравмуючі події. Особливості реалізації інваріативних складників стандарту дошкільної освіти в нових умовах.
Особливості організації ігрової діяльності при роботі з дітьми, які пережили психотравмуючі події	2 години	Гра, як провідний вид діяльності дошкільників, особливості гри дітей, які пережили психотравмуючі події. Реалізація інваріативного складника освітнього напрямку «Гра дитини» стандарту дошкільної освіти в нових умовах.
Особливості використання елементів арт-терапії та казкотерапії у роботі	2 години	Можливості використання елементів арт-терапії та казкотерапії у роботі з дітьми,

вихователя.		підходи до організації, забезпечення та використання в щоденній роботі.
Особливості забезпечення інклюзивного навчання дітей, які пережили психотравмуючі події	1 година	Інклюзивне навчання та його правові підстави. Діти з особливими освітніми потребами внаслідок психотравмуючих подій. Рівні підтримки дітей з особливими освітніми потребами, забезпечення першого рівня підтримки закладом освіти, організація інклюзивного навчання на другому-п'ятому рівні освіти
Практична робота	1 година	Розбір практичних кейсів по темі модулю
Підсумкове тестування та підсумкова зустріч (2 години)		

Розподіл годин за видами діяльності має орієнтовний характер. Послідовність і кількість годин на вивчення окремих тем може змінювати суб'єкт підвищення кваліфікації у межах часу, передбаченого Типовою програмою, з урахуванням індивідуальних потреб, досвіду й запитів учасників тощо.

Вибір форми організації освітнього процесу, методів і засобів навчання для досягнення результатів навчання, визначених Типовою програмою, здійснює суб'єкт підвищення кваліфікації.

Система та критерії оцінювання результатів навчання визначаються суб'єктом підвищення кваліфікації.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться/набуватимуться.

Загальні:

- здатність самостійно навчатися та розвивати особистісний потенціал;
- здатність до застосування набутих знань у професійній діяльності;
- здатність знаходити нові творчі підходи до вирішення професійних завдань в освітньому середовищі;
- знання і розуміння сучасних тенденцій оптимізації освітнього середовища за рахунок продуктивної комунікації;
- здатність до творчого пошуку й реалізації нових ідей;
- здатність усвідомлювати професійні можливості та діяти в межах рівня професійної підготовленості.

Фахові:

- здатність забезпечити здобуття дошкільної освіти дітьми, які пережили психотравмуючі події;

- здатність забезпечити психологічну підтримку дітей дошкільного віку;
- здатність обирати ефективні методи, форми, засоби організації освітнього процесу відповідно до потреб здобувачів освіти; організовувати ігрову й інші види дитячої діяльності;
- забезпечувати здобуття дошкільної освіти дітьми з особливими освітніми потребами;
- здатність організувати фізично й психологічно безпечне освітнє середовище;
- здатність до самоконтролю, саморегуляції та толерантної взаємодії;
- здатність до саморефлексії й самооцінювання професійної діяльності;
- здатність планувати та реалізовувати індивідуальний професійний розвиток та самоосвіту.

Результатом навчання є сформовані компетентності щодо забезпечення здатності до застосування набутих знань у професійній діяльності

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації
Сертифікат про підвищення кваліфікації на 15 год/ 0,5 кредиту ЄКТС, який внесено до реєстру і можна перевірити його автентичність з а посиланням.

Рекомендована література

1. Закон України "Про позашкільну освіту".
2. Закон України "Про освіту".
3. Закон України "Про дошкільну освіту".
4. Закон України "Про захист суспільної моралі".
5. Закон України "Про захист персональних даних".
6. Закон України "Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні".
7. Закон України "Про запобігання корупції".
8. Цивільний кодекс України.
9. Кодекс цивільного захисту України.
10. Постанова КМУ від 10.04.2019 р. №530 «Про затвердження Порядку організації інклюзивного навчання в закладах дошкільної освіти», технічної) освіти».
11. Постанова КМУ від 21.08.2019 р. №779 «Про організацію інклюзивного навчання в закладах позашкільної освіти».
12. Постанова КМУ від 20.01.2021 р. № 31 «Про затвердження Порядку здійснення медичного обслуговування учнів закладів загальної середньої освіти»
13. Наказ МОН від 17.11.2021 № 1236 «Про затвердження Умов допуску асистента учня (дитини) до освітнього процесу для виконання його функцій та вимог до нього», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 21 січня 2022 р. за № 73/37409.

14. Наказ МОН від 08.06.2018 № 609 «Про затвердження Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти».

15. Інформаційний матеріал «Абетка безпеки», що розроблений ДСНС, з можливістю встановлення мобільного додатку «Абетка безпеки» на смартфон через Play Маркет.

16. "Брошура «У разі надзвичайної ситуації або війни», що розроблена Міністерством культури та інформаційної політики" (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/civilniy-zahist/2022/03.02/Broshura-U.razi.nadzvychnoyi.sytuatsiyi.abo.03.02.pdf>).

17. Матеріали для використання в роботі під час воєнних дій»:

<https://imzo.gov.ua/psycholohichnyj-suprovid-ta-sotsialno-pedahohichna-robota/materialy-dlia-vykorystannia-v-roboti-pid-chas-voiennykh-diy/>

18. Наугольник Л. Б. Психологія стресу: підручник / Л. Б. Наугольник. – Львів:

Львівський державний університет внутрішніх справ, 2015. – 324 с.

19. Соціально-педагогічна та психологічна робота з дітьми у конфліктний та постконфліктний період : метод. рек. / Н.П. Бочкор, Є.В. Дубровська, О.В.Залеська та ін. – Київ: МЖПЦ «Ла Страда-Україна», 2014. – 84 с.

* Програму укладено згідно з п. 2 ст. 59 ЗУ «Про освіту» та відповідно до п. 10 постанови КМУ від 21 серпня 2019 року № 800 (із змінами і доповненнями, внесеними постановою КМУ від 27 грудня 2019 року №1133) і Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників для роботи в умовах інклюзивного навчання у закладах освіти відповідно до вимог Концепції «Нова українська школа»(наказ МОН від 18.10.2019р. №1310).

*ФОП «Полторацька М.А.», суб'єктом підвищення кваліфікації, що підтверджено:
1.Пунктом 9 Порядку підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників, відповідно до якого суб'єктом підвищення кваліфікації може бути заклад освіти (його структурний підрозділ), наукова установа, інша юридична чи фізична особа, у тому числі фізична особа -підприємець, що надає освітні послуги з підвищення кваліфікації педагогічним та/або науково-педагогічним працівникам;
2.Наявністю у ФОБ «Полторацька М.А.» коду виду економічної діяльності 85.59 «Інші види освіти, н.в.і.у.» (КВЕД 2010), який включає діяльність курсів з підвищення професійної кваліфікації.